

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

KATOLICKIEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

IM. ŚW. STANISŁAWA KOSTKI

W POZNANIU

WSTĘP

Charakterystyka warunków kulturowych

Istotą działań profilaktyczno-wychowawczych jest podstawa aksjologiczna i antropologiczna, a więc to, jaką koncepcję człowieka się przyjmuje i ku czemu on zdąża poprzez swoje zachowanie i działanie.

Program wychowawczo-profilaktyczny Katolickiej Szkoły Podstawowej, prowadzonej przez Archidiecezję Poznańską, opiera się na **pedagogice personalizmu**, która wpisana jest w polskie prawo oświatowe. Celem pracy szkoły jest wspieranie dziecka we wszystkich obszarach jego **osobowego rozwoju**. Koncepcja edukacyjna szkoły integralnie łączy dydaktykę, wychowanie i opiekę oraz profilaktykę. Zasadnicze znaczenie przywiązujemy nie tylko do dydaktyki, ale również do klimatu interpersonalnego, który tworzą wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i dzieci.

Ze względu na uwarunkowania kulturowe, w jakich dojrzewają dzieci, niektóre sfery ich rozwoju wymagają szczególnej uwagi w celu eliminowania czynników ryzyka i wzmocnienia czynników chroniących **osobowy rozwój dziecka**. Należą do nich: silna więź emocjonalna z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną, regularne praktyki religijne, poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych oraz przynależność do pozytywnej grupy.

Ministerstwo Edukacji Narodowej zaproponowało nową definicję wychowania, której treść wypełnia misję naszej szkoły. „Wychowanie to **wspieranie dziecka w rozwoju** ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.” (art. 1 pkt 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

Ustawodawca pisze, że **wychowanie** jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka, a zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do **wartości**. To właśnie czynimy w naszej szkole we współpracy wszystkich stanów szkolnych- uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników.

Sytuację współczesnej kultury cechuje niepewność człowieka na płaszczyźnie kulturowej, antropologicznej, etycznej i duchowej. Narzucanie antropologii bez Boga i bez Chrystusa, utrata pamięci dziedzictwa chrześcijańskiego, a w konsekwencji brak zaplecza duchowego, wyzwalają nihilizm (nicość) na polu filozofii, relatywizm w teorii poznania, prawie i moralności, pragmatyzm (praktycyzm) i cyniczny hedonizm (dążenie do przyjemności z pominięciem jakichkolwiek norm) w strukturach życia codziennego. Chaos wartości, zagubienie prawdy o człowieku i jego niezbywalnych prawach, fragmentaryzacja egzystencji

niosą za sobą poczucie osamotnienia, lęk przed zepchnięciem na margines życia, zagubienie sensu życia, konflikty rodzinne, gorączkowe zabieganie o własne interesy i przywileje, ucieczkę w różne formy agnostycyzmu religijnego, świat fikcji i działań łudzących szansą na przeżycie szczęścia. Szczególny klimat wychowawczy tworzą środki masowego przekazu ze względu na siłę i atrakcyjność wyrazu połączoną z totalnym chaosem w dziedzinie wartości moralnych, społecznych oraz w sferze dotyczącej godności człowieka.

Zagrożenia rozwoju dziecka

W warunkach wszechwładzy pieniądza nasze społeczeństwa przywiązują wielką wagę do niezależności i autonomii osiągniętych dzięki kompetencji i sile - stąd niebezpieczeństwo zapomnienia, że każdy z nas przeżywa siebie jako wartość i że tę wartość można weryfikować jedynie na poziomie więzi z drugim człowiekiem. Właśnie ta więź z człowiekiem dorosłym i z rówieśnikami jest konieczna, aby rozwój dziecka mógł przebiegać prawidłowo.

Brak więzi, opartej na życzliwości i przyjaźni, prowadzi do stłumienia serca i wszystkich energii miłości, do obojętności będącej przyczyną powstawania wielkich niesprawiedliwości między silnymi i słabymi. Stąd wiedzie droga do niezdrowej rywalizacji, zazdrości, arogancji, agresji, wojen i śmierci.

W warunkach naszego życia społecznego, nacechowanego brakiem czasu dla dziecka - tak w rodzinie, jak i w szkole - dzieci często ulegają zniechęceniu. Dziecko karmione obojętnością lub stanowiące przedmiot rozczarowania dorosłych, traci zaufanie do samego siebie, czuje się bezużyteczne, dręczy je poczucie winy z powodu własnego istnienia. Osobowości silne - reagują agresją i odmową zaufania wobec dorosłych, a potwierdzenia własnej wartości szukają w kontaktach znajdujących się poza zasięgiem wychowawców.

Więzi osobowe jako podstawa pracy szkoły

Praca szkoły, oparta na pedagogice personalizmu, polega przede wszystkim na zaufaniu w możliwość wzrostu każdego dziecka, na okazywaniu mu zainteresowania i uwagi. Dziecko musi czuć, że jest kochane; chodzi o to, aby zauważać niepowtarzalność dziecka, wartości ukryte w jego wnętrzu. W ten sposób można przekazać nadzieje egzystencji człowieka, pragnienie zmiany i wzrastania. Ta pedagogika miłości, nawet, jeżeli potrzebuje słowa, jest przede wszystkim niewerbalna. Realizuje się ona poprzez postawę nauczyciela, spojrzenie, uśmiech, gest, sposób prowadzenia lekcji, oceniania pracy i wysiłku dziecka.

Tak rozumiemy treść pedagogiki personalizmu, opartej na autorytecie człowieka dorosłego, który dla siebie szuka prawdy oraz sensu egzystencji i wspiera w poszukiwaniach dziecko.

W aktualnym klimacie pluralizmu etycznego i religijnego chcemy być świadkami, że dla wierzących Jezus jest nadzieją każdej osoby ludzkiej. Tak też rozumiemy najgłębsze korzenie kultury europejskiej.

Słowa - klucze personalizmu chrześcijańskiego

Zadaniem szkoły jest takie zagospodarowanie wszystkich obszarów jej pracy, aby dziecko mogło uświadomić sobie niepowtarzalność i jedyność swojego istnienia, własną historię życia, która ma charakter także duchowy, piękno powiązań z innymi ludźmi, odpowiedzialność za własne życie oraz los drugiego człowieka (również dorosłego). Szkoła tworzy klimat umożliwiający dziecku dojrzewanie do świadomości, że posiada wolność wyboru i że te wybory tworzą jego lub, że dokonane źle, prowadzą do degradacji i nieszczęścia. Szacunek wobec dorosłych wynika z obserwacji dorosłych i naśladowania ich. Zwracamy uwagę na fakt, że posłuszeństwo wobec własnego sumienia, zdolnego do określania obiektywnej prawdy o tym co jest dobre a co złe, sprzyja dojrzewaniu. Kształtowanie sumienia dziecka dokonuje się w kontakcie z innymi ludźmi otwartym na transcendencję, na obecność w naszym życiu Boga osobowego i Jego miłość.

W naszej szkole dziecko otoczone jest życzliwą opieką dorosłych, którzy rozumieją jego sprawy, a rodzice znajdują wsparcie w tworzeniu klimatu wychowawczego kształtującego ich dziecko oraz w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i edukacyjnych

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wychowanie to **wspieranie dziecka w rozwoju** ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Normy i wartości wychowawcze w naszej Szkole, to:

poszanowanie wartości i godności ludzkiej,
aktywne działania na rzecz klasy, szkoły,
uczciwość, szczerść,
prawdomówność,
sprawiedliwość,
szacunek do języka, kultury i tradycji narodowej,
wrażliwość na piękno przyrody ojczyznej,
wartości religijne,
doskonalenie własnej osoby,
kierowanie się własnym sumieniem,
pomoc potrzebującym,
umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
inicjatywa,
rzetelność i odpowiedzialność,

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Formy realizacji
Kształtowanie postawy szacunku wobec daru życia.	Umiejętność wyrażania wdzięczności Bogu i rodzicom za dar życia.	Lekcje religii. Rozmowy kierowane np. z okazji Dnia Matki, własnych urodzin, a także w oparciu o lekturę i filmy.
	Budzenie szacunku i miłości do drugiego człowieka.	Rozmowy kierowane np. z okazji imienin, urodzin członków rodziny, kolegów, czy innych bliskich osób.
Odkrywanie prawdy o człowieku	„Kim jestem?” „Kim mogę być”, poznawanie siebie i swoich mocnych stron	Wywiady z rodzicami. Spotkania z ciekawymi ludźmi. Ankiety, rozmowy
	Kształcenie umiejętności pracy nad sobą.	Lekcje religii. Rozkład dnia. Gazetka klasowa.
III Rozwijanie zdrowych relacji opartych na prawdzie i dobru.	Kształtowanie postawy życzliwości, pomocniczości, koleżeństwa, przebaczenia i bezinteresowności.	Gry i zabawy. Wycieczki. Święta i uroczystości. Udział w akcjach charytatywnych.
	Podnoszenie kultury osobistej Kultura słowa i kultura zachowania	Pogadanki. Konkursy recytatorskie. Używanie słów kluczy: proszę dziękuję, przepraszam. Gry dramowe
	Stwarzanie warunków do rozwijania obowiązkowości, samodzielności, odpowiedzialności za siebie i za innych.	Gazetka klasowa. Gry i zabawy. Wycieczki. Konkursy. Wykonywanie albumów. Prace domowe uczniów. Dyżury w klasie.
	Wspieranie w nauce rozróżniania dobra od zła oraz dokonywanie samodzielnych wyborów.	Lekcje religii. Rekolekcje. Pogadanki sytuacyjne oraz w oparciu o lekturę i filmy. Rozmowy indywidualne. Gry dramowe.
IV Promowanie zdrowego stylu życia.	Planowanie aktywnego i radosnego spędzania czasu.	Lekcje wychowawcze, lekcje ze specjalistami
	Promowanie życia w zdrowym środowisku.	Pogadanka. Konkurs plastyczny. Inscenizacja. „Zielona” lub „biała” szkoła. Wyjazd do lasu. Gry i zabawy sportowe, Dzień Sportu, wyjazdy charytatywne, wycieczki tematyczne
V Wzmacnianie	Okazywanie miłości, wdzięczności i szacunku wobec rodziców, dziadków i innych członków	Lekcje religii. Rekolekcje. Święta i uroczystości. Pogadanki w oparciu o lekturę i filmy. Składanie życzeń,

<p>prawidłowych relacji dziecka z rodziną.</p> <p>Współpraca z rodzicami</p>	rodziny.	podziękowań. ~~Pantomima.~~
	Kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców i nauczycieli.	Lekcje religii. Zajęcia edukacyjne.
	Ukazywanie rodziny jako najwyższego dobra (w sytuacjach codziennych, a także z okazji Dnia Matki, Ojca, Babci, Dziadka).	Konkursy plastyczne. Konkursy recytatorskie. Wystawy. Pogadanki, dyskusje na podstawie lektur i filmów. Organizacja dnia rodziny,
<p>VI Pozytywne odniesienia do płciowości.</p>	Rola autorytetu w życiu młodzieży.	Pogadanki i dyskusje. Wywiady z rodzicami, spotkania z ciekawymi ludźmi.
<p>VII</p> <p>Zapewnienie wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia</p>	Motywowanie do zdobywania wiedzy przez odkrywanie prawdy o świecie.	Koła zainteresowań. Konkursy wiedzy. Wycieczki.
	Uwrażliwianie na piękno otaczającego świata i budzenie wrażliwości estetycznej.	Prace plastyczne. Koncerty muzyczne. Wycieczki do muzeum, teatru, opery i krajoznawcze Przykłady z literatury.
	Zapewnienie zdrowia i sprawności fizycznej „W zdrowym ciele zdrowy duch”.	Zawody sportowe. Rajdy. „Zielone” i „białe” szkoły. Spotkania z lekarzem i pielęgniarką. Szczepienia ochronne.
	Kształtowanie postawy poszanowania własności prywatnej i państwowej.	Lekcje religii. Zajęcia edukacyjne. Przykłady z literatury.
<p>VIII</p> <p>Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych</p>	Przyjęcie odpowiedzialności za dobre imię szkoły.	Uroczystości szkolne. Konkursy międzyszkolne. Zawody sportowe.
	Ukazywanie sylwetek wybitnych Polaków.	Wystawy. Koncerty. Udział w kulturze, spotkania z wybitnymi ludźmi
	Poznanie symboli narodowych i umiejętność zachowania się w sytuacjach uroczystych. Budzenie postawy szacunku i dumy narodowej.	Uroczystości szkolne i państwowe.

Obszar: Niepowodzenia szkolne.

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
<p>I. Diagnoza umiejętności i możliwości uczniów.</p> <p>Pomoc dzieciom w radzeniu sobie z trudnościami w nauce</p>	<p>1. Organizowanie zajęć dodatkowych, samopomocowych i wspierających</p> <p>Indywidualna praca z uczniem.</p> <p>Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.</p> <p>Stosowanie zróżnicowanych metod pracy z uczniem, w szczególności metod aktywizujących.</p> <p>Wczesne informowanie rodziców o problemach dzieci.</p> <p>Zajęcia „Jak się uczyć?”</p>	<p>Uzyskanie wiedzy na temat możliwości i umiejętności uczniów.</p>
<p>II. Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach poza lekcyjnych.</p>	<p>1. Ukazanie możliwości osiągnięcia sukcesu.</p> <p>2. Uatrakcyjnienie zajęć.</p>	<p>Wzrost frekwencji na zajęciach dodatkowych.</p>
<p>III. Doskonalenie umiejętności dydaktycznych i wychowawczych nauczycieli.</p>	<p>1. Udział w WDN.</p> <p>2. Udział w szkoleniach, kursach, grupach wsparcia, warsztatach, studia podyplomowe.</p>	<p>Wykorzystywanie zdobytej wiedzy w pracy dydaktycznej i wychowawczej.</p>

Obszar: Funkcjonowanie społeczne.

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
I. Diagnoza środowiska ucznia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad wśród wychowawców klas 2. Rozmowy z rodzicami. 3. Ankiety dotyczące funkcjonowania społecznego uczniów.	Uzyskanie wiedzy na temat środowiska rodzinnego i rówieśniczego uczniów.
II. Przygotowanie uczniów do pełnienia określonych ról społecznych.	<p>Poznanie siebie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia warsztatowe z pedagogiem. 2. Rozmowy indywidualne. 3. Godziny wychowawcze. 4. Wyposażenie biblioteki w odpowiednią literaturę. <p>Komunikowanie się</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenie umiejętności wypowiedzenia się. 2. Dbłość o kulturę słowa. <ol style="list-style-type: none"> 1. Włączanie w życie klasy osób nieśmiałych i powierzanie im pewnych zadań i funkcji. 2. Nauczenie właściwego sposobu wyrażania swoich sądów, uczuć i ocen. 3. Nauka wypowiedzenia się na forum. <p>Świadomy wybór zawodu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty z zakresu orientacji zawodowej. 2. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów. 3. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi, pracodawcami, urzędami	<p>Nauczyciele, a szczególnie wychowawca znają mocne i słabe strony ucznia, jego zainteresowania, zdolności, lęki. Uczeń zna swoją wartość.</p> <p>Uczeń uczy się wypowiadać poprawnie, wyrazić swoją opinię, zwraca się kulturalnie do innych, nie boi się występów publicznych.</p> <p>Uczeń świadomie wybiera szkołę ponadpodstawową, zna swoje możliwości, uzdolnienia i zainteresowania. Potrafi dostosować się do sytuacji panującej na rynku pracy.</p>

	<p>pracy i innymi instytucjami.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Informacyjne spotkania dla uczniów i rodziców. 5. Przygotowanie tablicy informacyjnej. <p>WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia prowadzone w ramach przedmiotu z tego zakresu. 	
<p>III. Poznawanie prawidłowych norm w dziedzinie życia społecznego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia w ramach przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie” 2. Warsztaty z pedagogiem. 3. Godziny wychowawcze. 4. Udział w starannie dobranych spektaklach teatralnych i seansach filmowych. 	<p>Uczeń <i>podejmuje trafne decyzje</i> i wybory życiowe. Uczeń respektuje moralne zasady życia rodzinnego i społecznego.</p>
<p>IV. Troska o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpieczna droga do szkoły i do domu 2. Bezpieczne formy spędzania czasu -organizowanie dyskotek, wycieczek, imprez sportowych, kółek zainteresowań, rajdów, wyjazdów do kina, teatru, muzeum i in. 2. Szerzenie czytelnictwa. 3. Stworzenie zespołu muzycznego. 4. Rozwijanie zainteresowań. 	<p>Uczeń korzysta z proponowanych przez szkołę form spędzania wolnego czasu.</p>

Obszar: Uświadomienie zagrożeń związanych z uzależnieniami i nałogami.

Zadanie	Sposób realizacji	Kryterium sukcesu
I. Profilaktyka zagrożeń i zachowań ryzykownych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualne rozmowy z uczniami. 2. Godziny wychowawcze. 3. Szkolenia Rady Pedagogicznej. 4. Realizacja tematów związanych z profilaktyką na poszczególnych przedmiotach. 5. Spotkania dla uczniów i rodziców ze specjalistami.	Uczeń wie, jakie zagrożenia wynikają z zachowań ryzykownych.
II. Uświadamianie konsekwencji płynących z podejmowania zachowań ryzykownych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze. 2. Spotkania ze specjalistami 3. Udział w spektaklach profilaktycznych, seansach filmowych. 4. Zajęcia w ramach przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”.	Uczeń wie, jakie konsekwencje może ponieść w przypadku podjęcia zachowań ryzykownych. Nie eksperymentuje z zachowaniami ryzykownymi.